

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.: Dz. U z 2017 r. poz. 489, z późn. zm.) podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja ww. ustawy może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do ośrodka pomocy społecznej.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej jeśli:

1. osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
2. osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
3. osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

Wniosek osoby uprawnionej o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ww. ustawy to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Prawo to przysługuje niezależnie od tego, czy w sprawie jest wypłacane świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Jeśli osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie musi ona składać odrębnego wniosku w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ organ wypłacający świadczenie z urzędu wystąpi o podjęcie takich działań do organu właściwego dłużnika.

Wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego składa się w organie wypłacającym świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie wierzyciela. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów. O takie zaświadczenie może także wystąpić do komornika organ właściwy wierzyciela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1. złożenia oświadczenia majątkowego,**
- 2. zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,**
- 3. bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych**

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeśli organ właściwy dłużnika otrzyma kolejny wniosek o podjęcie działań wobec tego samego dłużnika alimentacyjnego, przeprowadza z nim wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub jeśli dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika, który przez okres 6 ostatnich miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych w tytule wykonawczym alimentów.

Gdy decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z**

dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz

- po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Czynności podejmowane przez organ wypłacający świadczenie z funduszu alimentacyjnego w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty.

Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2016, poz. 169 z późn. zm.).

Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego, przyłącza się do tego postępowania. Organ, który przyłącza się do postępowania egzekucyjnego, ma te same prawa co wierzyciel uprawniony z tytułu alimentów.

Egzekucja należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego jest prowadzona na podstawie ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, bez konieczności zaopatrywania jej w klauzulę ostateczności.

Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu:

1. informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
2. informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:
 - wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.) zaliczek alimentacyjnych,
 - wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy wierzyciela przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których

mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.